

Om at blive stærkere i flok

Af Allan Wiberg

Det første jeg lægger mærke til, da jeg træder ind af døren, er duften af kaffe. Der er stillet tre cirkelborde op, alle pænt dækket med vand i karafler, te og kaffe på kande. Omkring dem står kopper og glas med bunden i vejret.

"Hej. Velkommen til," hører jeg en smilende stemme sige, da jeg lægger min jakke over ryggen på en stol. Stemmen tilhører en af de frivillige, som står for aftenens caféarrangement.

Heroppe på anden sal på Park Allé over Burger King i Aarhus, med udsigt til banegården, er de frivillige i Børn, Unge & Sorg i gang med at gøre klar til aftenen.

På hvert bord står friske tulipaner og lyser op i gule, grønne, røde og lilla farver. Ikke alle tulipaner er sprunget ud. Der er to stager med fyrfadslys på hvert bord. Jeg sætter mig ved et bord, hvor der kun er en.

Ved bordet ved siden af sidder der fire unge. Snakken går allerede om eksaminer, forår og forældre.

Døralarmens kimen afslører, at der er flere gæster på vej. Stille og roligt kommer de ind og tager plads ved bordene. Nogle kommer alene, andre har taget venner eller en kæreste med. Nogle kender hinanden, andre lærer hinanden at kende.

Det er næste præcis fire år siden, min mor døde. 18 år efter min far. Da jeg gik i indivi-

duel terapi, foreslog min terapeut, at jeg skulle tage med til et arrangement.

Men jeg gjorde det ikke.

Jeg mente, at jeg fik mest ud af at tale alene med en professionel. Så dette er mit første caféarrangement. Og jeg er lidt spændt.

Børn, Unge & Sorg holder med jævne mellemrum caféaftener i rådgivningerne i København og Aarhus med skiftende emner. Caféaftenerne giver unge, hvis far eller mor er død, mulighed for at tale med andre unge i samme situation. Det kan ofte hjælpe at tale med andre, der står i en lignende situation som én selv.

Der bliver båret flere stole ind, og grin og snak fylder langsomt det aflange rum. Te-skeer skurer mod kaffekopper og karafler klirrer mod glas.

Jeg kigger mig lidt rundt for at se, om der er andre, der heller ikke virker som om, at de er helt trygge ved situationen. Jeg kan se en hånds fingre gnide den anden hånds fingre lidt nervøst, og jeg slapper lidt mere af. Så

er jeg ikke helt alene. Jeg kender ikke rigtig nogen, men følelsen af fællesskab kan alligevel mærkes.

"Der er vist stadig plads dernede," siger en af de frivillige til nogle nyankomne gæster og peger i min retning. "Ellers er der plads i sofaen bagved".

Efter alle har fundet et sted at sidde, stiller to af de frivillige sig op foran os og byder velkommen. Aftenens emne er reaktioner på langvarig sygdom og akut død. Havde jeg ikke selv mistet mine forældre, ville jeg have syntes, at emnet var noget tungt og dystert. Men her blandt andre unge efterladte virker det helt normalt.

De to frivillige fortæller lidt om Børn, Unge & Sorg, og hvad de kan tilbyde, og fortsætter derefter med at fortælle om deres egne oplevelser. Den enes mor døde efter lang tids kræftsygdom. Den andens mor døde pludseligt.

Der er helt stille, og der lyttes med respekt. Nogle kigger ned i bordet eller hænderne, andre kigger lidt rundt på de andre. Jeg lytter også efter, og pludseligt hører jeg en af de frivillige formulere én af de sætninger, som sætter en tankestrøm i gang: "Ikke at mærke mor varm igen". Ikke at mærke hende varm igen... Det var et aspekt, jeg ikke havde tænkt på før. Jeg tænkte på min egen mor. Den ene dag gav jeg hende et knus og sagde "vi ses". Den næste dag lå hun i kapellet, kold, og lignede slet ikke min mor.

Jeg ved ikke, om de andre også lagde ekstra mærke til den sætning, men mine tanker løber af sted nu. Jeg tænker på, hvor irriteret jeg ofte var på min mor over hendes

sygdom. Om jeg var mest irriteret på mor eller sygdommen, ved jeg ikke. Men hvorfor havde hun da ikke gjort noget selv for, at det ikke kom så vidt? Der var rigeligt med rygestopkurser og andet, hun kunne have taget.

Jeg tænkte på, hvor ofte jeg har skældt hende ud. Jeg tænkte på mine reaktioner, da sygeplejersken ringede og fortalte, at nu var min mor altså død. Så blev jeg jo nødt til at melde mig syg på arbejde i et stykke tid, for det får jeg nok ikke tid til. Og Jeg skal også huske at fortælle det til vennerne på studiet, for de bliver nødt til at tage noter for mig. Og jeg skal finde et nummer til en bedemand.

Jeg kan se, at andre også bliver lidt berørte af at høre de frivilliges historier. En hånd fjerner en tåre, og en kæreste giver et klem på låret.

De frivillige smiler og siger, at der er pause. Nogle får en rundvisning. Jeg bliver siddende og snakker lidt med de andre ved bordet. Vi fortæller om vores egne historier og griner lidt.

Efter et stykke tid er der godt gang i snakken, og jeg hører brudstykker af de andres historier fra de andre borde. Har du også oplevet det her, eller sagde nogen også det her til dig, eller var der også nogen, der gjorde sådan? Jeg kan høre, at det var der, i de flestes tilfælde.

Der bliver grinet lidt mere, og der bliver givet genkendende nik. Lidt efter lidt åbner andre også op og begynder at fortælle, imens de frivillige går rundt og småsnakker med alle. Der er mulighed for at give sine egne fortællinger, hvis man har lyst. Men

man behøver ikke. Der er plads til, at man bare sidder og lytter.

Jeg ville nok også bare have siddet og lyttet lidt, hvis jeg var taget med til caféarrangement, efter min mor var død. Men jeg gjorde det ikke. Og efter i aften fortryder jeg.

For jeg sidder med en rar følelse af at være hjemme. Jeg føler mig forstået, selv om jeg ikke hele tiden siger så meget, selv om jeg nok mest kigger i min kaffe. Jeg føler mig forstået, fordi jeg kan høre, at de andre har det ligesom mig. Jeg føler mig forstået, fordi der kun skal et blik fra en af de andre gæster til for at vise, at vi har noget til fælles. Og det behøver ikke at blive udtalt.

Jeg tænker, at det nok ikke var det, Tove Ditlevsen mente, da hun skrev "Jeg gav dig de vagtsomme øjne, på dem skal du kendes igen. Møder du en med det samme blik, skal du vide, han er din ven." Men det er det, jeg tænker på, da jeg går hjem.